

Bemærkninger til lovforslaget

Lovforslaget tager sigte på ved nævningesager at forhindre, at tidligere straffesager kan påvirke nævningenes afgørelse af skyldspørgsmålet. Forslaget forhindrer ikke, at kendskabet til tiltaltes eventuelle tidligere kriminalitet indgår i beslutningen om strafudmålingen.

Det turde være en selvfølge, at vurderingen af selve skyldspørgsmålet ikke bør påvirkes af, hvad tiltalte tidligere har foretaget sig, men alene af det bevismateriale, som anklagemyndigheden kan stable på benene i den konkrete sag.

Ikke desto mindre siger den nuværende bestemmelse i retsplejeloven (se bilag), at udskrifter af tidligere straffedomme m.v. ikke bare kan benyttes, men »benyttes som *bevismidler*«.

Det er næppe for meget sagt, at den slags »bevismidler« kan påvirke retten, herunder nævningene. I forvejen synes tidligere straffedomme at have en overdreven indflydelse på, hvem anklagemyndigheden rejser sigtelse imod (jfr. det aktuelle eksempel med en kvindelig bankrøver og det overordentlig løse grundlag for den rejste sigtelse). Skal sådanne principielt uvedkommende forhold *desuden* kunne påvirke afgørelsen af skyldspørgsmålet, er det en meget kraftig indskrænkning af tidligere straffedes retssikkerhed.

Forslagsstillerne er derfor principielt tilhængere af, at oplysninger om tidligere straffedomme aldrig må fremlægges for retten, før skyldspørgsmålet er afgjort – således som det er i den angelsaksiske retsplejetradition. En generel bestemmelse herom ville have meget vidtgående konsekvenser for tilrettelæggelsen af domsforhandlingerne ved danske domstole. Men i *nævningesagerne* er der allerede en opdeling, hvorefter skyldspørgsmålet og strafudmålingen afgøres hver for sig, så på dette område må nyordningen kunne gennemføres uden større praktiske vanskeligheder.

Tanker på linie med dette forslag har ofte været fremsat af forsvarsadvokater. At også dommerstanden og anklagemyndigheden har kunnet se rimeligheden heri, fremgår af disse betragtninger, fremført af rigsadvokat Per Lindegaard og daværende

højesteretspræsident Jørgen Trolle i deres bog »Procedure i straffesager« (1975).

»Omtale af tidligere straffe må således hyppigt indgå i bevisførelsen af hensyn til sanktionsbestemmelsen. Hvis det skal undgås, at de indvirker på bedømmelsen af skyldspørgsmålet, må denne del af bevisførelsen udskydes, til skyldspørgsmålet er afgjort. Men en deling af processen i et skyldbedømmelsesstadium og et sanktionsfastsættelsesstadium som i England er ikke sædvanlig i nordisk og kontinentaleuropæisk ret. I nævningesager er sagen dog opdelt i et afsnit, der angår skyldspørgsmålet, og et efterfølgende afsnit, hvor man, når skyldspørgsmålet er afgjort med en fældende kendelse, beskæftiger sig med straffastsættelsen. Det er således muligt at udskyde bevisførelsen om de personlige forhold, herunder tidligere domfældelser, der alene er af betydning herfor, til skyldspørgsmålet er afgjort. Det gøres normalt ikke.« (side 96–97).

»I de tilfælde, hvor der alene er brug for at dokumentere forakter og andre belastende oplysninger om personlige forhold af hensyn til sanktionsvalget og straffastsættelsen, kan der være spørgsmål om at vente med denne bevisførelse, til skyldspørgsmålet er afgjort. Principielt er dette vel det rigtigste. Spørgsmålets besvarelse afhænger af en vurdering af risikoen for, at disse oplysninger skal blive tillagt utilbørlig vægt ved afgørelsen af skyldspørgsmålet. . . . Særlig i nævningesager kan der vel være grund til at nære en sådan frygt, og noget kan derfor tale for i disse sager at opsætte denne del af bevisførelsen til det stadium af sagen, der følger efter skyldkendelsen, medmindre oplysningerne som tidligere nævnt tillige er af betydning for utilregnelighedsspørgsmål eller strafnedsættelsesspørgsmål.« (side 99).

»Som omtalt er der en del grunde, der taler for, at dokumentation af forakter og personlige oplysninger, herunder mentaleklæringer, der kun har betydning for sanktionsvalget – og ikke er relevante for besvarelsen af eventuelle